

Ladislav Červenka

K otázce české terminologie ve školské matematice a deskriptivní geometrii

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 60 (1931), No. 3, D48

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/123947>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1931

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ó přímce Simsonově a konečně připojuje jednu úlohu o obálce soustavy kružnic. Konec tohoto zdařilého pojednání tvoří stručné dějiny inverse kruhové a bohatý seznam literatury. Mimo to jsou jednotlivá díla o inverzi jednatí citována v textu. Celé pojednání tvoří propracovaný a promyšlený celek a může zcela jistě splnit úkol, který mu autor přisoudil. Ale nejen pro žáka, i pro profesora jest tu dosti zajímavého; jednak řešení planimetrových úloh a pak hlavně onen seznam literatury.

Dr. Karel Koutský.

Bohuslav Vlček: *Problém Apolloniův*. Str. 8. — Plzeň, II. reálka, 1930.

V tomto krátkém, ale zajímavém pojednání řeší autor problém Apolloniův pomocí kuželoseček tím způsobem, jímž jej řešil Adrian van Roomen, ovšem upraveným na základě myšlenek něm. geometra Jakuba Steinerja. Vlastnímu řešení předchází úvod a vytčení celého problému, doprovázené zajímavými historickými poznámkami. Samo řešení skládá se pak ze tří částí. V první z nich jest jednáno o geom. místech středů kružnic, které se dotýkají daných dvou kružnic v rovině. Uvažovány jsou všechny možné polohy obou daných kružnic, ba i případy, v nichž jedna z těchto daných kružnic přejde v bod po př. v přímku. Množinu všech kružnic, které se daných dvou kružnic dotýkají, nazývá autor cyklickým systémem obou kružnic, geom. místa jejich středů (tato, jak známo, jsou obecně dvě kuželosečky) nazývá pak centrálymi tohoto systému. Při tom uvádí větu, že v případě, když některé z těchto geom. míst středů jest hyperbola, že asymptoty této hyperboly jsou kolmy k společným tečnám buď vnějším nebo vnitřním. V druhé části pak podán jest důkaz věty, že poláry bodů dané kuželosečky vzhledem ke kružnici (t. zv. řídící) opsané okolo jejího ohniska, obalují jistou kružnici, pro níž nalézá autor jednoduchou konstrukci; jest totiž průměrem této polárně přidružené kružnice úsečka omezená harmonickými póly hl. vrcholů dané kuželosečky vzhledem ke kružnici řídící. Třetí část obsahuje vlastní řešení, které spočívá v nalezení průsečíků geom. míst středů kružnic, které se dotýkají vždy dvou z daných tří kružnic. Sestrojení těchto průsečíků lze podle úvah v části 2. převést na sestrojení společných tečen dvou kružnic. — *Problém Apolloniův* jest úloha, která snad bude mít vždy jistou přitažlivost pro žáky, a proto pojednání autorovo, ač jeho konec zdá se mi býti stylisticky trochu nejasný, nutno uvítati s povděkem.

Dr. Karel Koutský.

K otázce české terminologie ve školské matematice a deskriptivní geometrii.

Po několika různých pokusech o dosažení jednoty a určitosti v této otázce doporučuji, aby dobrovolně učitelé a autory učebnic, jakož i recensenty v aprobačním řízení byla přijata a důsledně používána terminologie vyskytující se v učebnicích Bydžovského a Vojtěcha.

Pro deskriptivní geometrii doporučuji zatím terminologii Kadeřábka - Kounovského - Klímy v deskriptivní geometrii pro techniky.

Komu by se zdálo, že některý termín v knihách jmenovaných měl by býti nahrazen jiným vhodnějším, ten ať svůj návrh předloží k diskusi v tomto časopise.

L. Cervenka.